

hody (přednost politickým dějinám, zanedbání soukromého práva, trestního atd.), a dále právníkovo, který chce ji mít jako zásadně samostatnou disciplínu, ve stálém styku s platným právem (příklad prosincové ústavy), z něhož bere materiál. Tím se stanoví i horní mez, dolní mez je sporná a tím i otázka právních starožitností. Je též sporno, pokud při stanovení mezníků mají být tyto shodné s politickou historií či nikoliv. Debatu zahájil Kapras požadavkem, aby při periodisaci bylo etap co nejméně. Bauer prokázal, že dnes i v kruzích historických se žádá pro speciální obory také speciální školení a proto právní historii může dělat jen právník. Procházka ukázal na rozdíl, že historik si hledí skutečného stavu, kdežto právník posuzuje věc s hlediska svého a tak musí činit i právní historik. Rauscher se vyslovuje pro samostatné mezníky právně-historické a pokud jde o prehistorii, požaduje práci na přesném základu vědeckém s vyloučením prací amatérských. Čáda na podkladě debaty dokončuje referát tak, že poměr je možno definovat pojmem souvislosti, nikoliv závislosti a pokud jde o otázku mezníků, přimlouvá se za zavedení jediného mezníku a to recepce pro celý systém právně-historický. Kapras konečně uzavřel rozhovor poukazem, že se opomíjí srovnávací právní historie zejména pro právo soukromé.

Konečně Vaněček přednesl referát o poměru mezi právní historií a některými novějšími směry právně-filosofickými. Poukázal, že po směrech budujících na historii aneb s ní aspoň spolupracujících v poslední době se ukazují směry vylučující právní historii z komplexu právní nauky. Jediný styčný bod s těmito naukami spatřuje pak referent v tom, že máme-li dospět k formulaci toho, co být má, musíme dříve vědět, co ve skutečnosti jest a v tom směru se právní historie zúčastní plnou měrou na zjišťování skutečnosti právních jako podkladů právní práce. V debatě Čáda poznamenal, že rozpory, které jsou s některých míst zastávány (jako na př. t. zv. normativisty, srov. spor Schwind: Kelsen) nejsou v podstatě tak příkré pro právní historii, jak se zdá na první pohled. Neboť právě tvrzení, že poznávání platných i neplatných právních řádů je metodicky stejné, ukazuje, že tyto nové směry jsou velmi účelné také pro právní historii se stanoviska přesné metody právní a tím jejich studium umožňuje nám vybavit se a hlavně se osamostatnit vůči sociologii, politice a p. Ukazuje na příkladech, že některé zásady těchto směrů jsou použitelné i pro právní řady zaniklé. Procházka nato poukázal na dvojí funkci právní historie, která vedle výkladu právního musí pečovat i o vznik norem a jejich osvědčení, k čemuž Vaněček podává výklad některých zásad a Čáda poukazuje na styčné body, čímž se debata končí.

Tím byl pořad vyčerpán. Prof. Kapras za jednomyslného souhlasu konstatoval účelnost podobných debat a pro budoucno vytkl jednak jejich opětování, pravděpodobně v ročních lhůtách, a jednak programové řešení otázek, které dosud nebyly dotčeny. Horna žádá si podrobné přípravy, nač reaguje Čáda poukazem na obtíže počátků a děkuje za technické vedení Vaněčkovi. Rauscher navrhuje zřízení přípravního komitétu, Kliment ustavení sdružení právně-historického a Čáda vyzdvihuje nutnost kooperace mladších se staršími a proto zachování formy přátelských, neoficiálních debat. Závěrem prof. Kapras děkuje ještě jednou za vzpomínku k padesátým narozeninám a s přáním brzké spolupráce schůzi končí o 18.10 hod. Dr. František Čáda.

Soudcovská otázka jest hlavním bodem programu nového ministra spravedlnosti. Zdá se, že nynější ministr čerpá hojně ze svých zkušeností z praxe advokátní a cítí dobře potíže, které krise soudnictví činí stranám a nebezpečí, které tu je pro právní a hospodářský život, nebude-li sjednána náprava. Zdůrazňuje nejenom nutnost zvýšiti materiální postavení soudců i personálu kancelářského, a ulehčiti jim práci

rozmnožením sil, nýbrž i potřebu vyšší kvalifikace soudců. Ovšem rozhodovati bude tu také ministr financí. — Naše kolegyně jistě potěší, že ministr chce přijímat do služeb soudcovských také ženy, kterým doposud byly soudy uzavřeny. J. B.

O osnově zákona o soudnictví nad mládeží, přednášel J. S. profesor Dr. Jaroslav Kallab dne 11. ledna 1920 na valné hromadě kolegia doktorů. Poukázal nejprve všeobecně, že materialní i formální předpisy upravující v čsl. osnově soudnictví nad mládeží tkvějí svojí povahou v pozitivistickém pojetí úkolů státu (Wohltatsstaat), dle něhož má stát vhodnými zásahy pečovat o blaho svých občanů, na rozdíl od platného trestního práva, zbudovaného na idealistickém pojetí státu (Rechtsstaat), kteráž jest jen ochranou svobody jednotlivcovy proti přemoci státu. Osnově jest kolektivita cílem a jednotlivec prostředkem k dosažení tohoto cíle. Soudce poručenský, jemuž osnova ukládá úlohu trestního soudce nad mládeží, ať jako samosoudce, ať jako člen zčlenného senátu mladistvých, jest dle osnovy vlastně orgánem správním, legitimovaným k dalekosahajícím zásahům do autonomie rodiny. Má totiž moc »učiniti výchovná a léčebná opatření, jichž vidí potřebu«, dopustil-li se nedospělec trestného činu, ač jinak dle § 2 osnovy je nedospělec neschopný býti subjektem trestního činu, a tato moc by se mohla státi vlivem politických poměrů i nebezpečnou, kdybychom neměli tak dobrých soudců, jako právě máme.

Osnova tvoříc organizační útvar, jenž není zcela ani trestním soudem, ani soudem poručenským, zůstala vlastně v polovině cesty. Zjev tento vysvětluje profesor Kallab demokratickým režimem našeho státu, v němž není možno tvořiti tak teoreticky bezvadných schematů, jak to bylo možno v rámci státu absolutistického, zvláště když jde pravidelně o mnohost cílů, takže není tu možné řešení jednoznačné.

Co do otázky přičetnosti mládeže vychází osnova z hlediska rakouského zákona. Jest totiž zásadně každý mladistvý provinilec schopen býti subjektem trestního činu, pokud u něho se nevyskytnou okolnosti vylučující přičetnost, jež uvádí § 2 osnovy. Další z těchto jsou »jiné zvláštní důvody«, pro něž nemohl mladistvý »v době činu rozpoznati jeho bezprávnost«, čímž zcela neorganicky přiklání se osnova současně k pojmu přičetnosti uherského práva, dle něhož může býti osoba jen tehdy činěna trestně odpovědnou, je-li dosti rozumově i mravně vyvinuta. Poslední okolnosti vylučující přičetnost jsou důvody, pro něž nemohl mladistvý provinilec »říditi své jednání podle správného rozpoznání«. Zde již vlastně rozšiřuje osnova excepcei omylu proti panující zásadě, že neznalost zákona neomlouvá, také na omyl o právnosti činu.

Osnova zná u mladistvých jen jeden druh deliktů — provinění. Právním následkem provinění jest jednak ochranné opatření, jednak »zavření«. Trestu smrti osnova nezná. Nejdelší doba trestu jest 5 let, kromě toho však připouští osnova i mimořádné právo zmírňovací, podmíněné odsouzení i propuštění. Přílišná mírnost sankcí trestních vzbuzuje však obavy, že mládeže bude používáno jako nástrojů k páchání trestních činů a u mládeže poklesne strach z trestu, jenž by jí očekával za spáchaný čin a jenž jest dosud účinným prostředkem výchovným. Dr. Křepelka.

Berní morálka. Ministr financí v rozpočtovém exposé dotkl se též toho, že ani po daňové reformě se morálka poplatníků nezlepšila a ukázal na to, že na př. nepoměrně velkou část daně důchodové fakticky platí poplatníci s pevným služebním platem, jejichž důchod lze snadno zjistiti. Jest tedy zřejmo, že ostatní poplatníci patrně nepřiznávají správně. Avšak jest těžko pozvednouti morálku berní, dokud berní správy postupují velmi často při vyměřování takovým způsobem,